

Sygn. akt I UK 145/18

POSTANOWIENIE

Dnia 2 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania A. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Ł.
o rentę socjalną,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 2 kwietnia 2019 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 30 października 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 października 2017 r., III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] – w sprawie z odwołania A. S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Ł. – oddalił apelację odwołującej się od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ł. z dnia 15 czerwca 2016 r., VIII U [...], oddalającego odwołanie A. S. od decyzji organu rentowego z dnia 19 października 2012 r., w której Zakład Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w Ł. odmówił A. S. prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że Komisja Lekarska, orzeczeniem z dnia 15 października 2012 r. nie stwierdziła, że ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy, w konsekwencji nie ma prawa do renty socjalnej.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołująca się zaskarżyła skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano, że w sprawie występuje następujące istotne zagadnienie prawne: „Czy dla

właściwej oceny całkowitej niezdolności do pracy, w przypadku istnienia wielu różnorodnych schorzeń, które w opinii biegłych lekarzy poszczególnych specjalności są podstawą stwierdzenia jedynie częściowej niezdolności do pracy, istnieje potrzeba wydania opinii kompleksowej przez właściwy instytut dla zbadania czy wielość i różnorodny charakter schorzeń oraz powiązania między nimi nie powodują naruszenia sprawności organizmu tak dalece, że skutkują całkowitą niezdolnością do pracy, a tym samym czy istnieje potrzeba kompleksowego podsumowania wniosków z opinii poszczególnych biegłych”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującej się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W świetle utrwalonego już orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego

przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451).

Uwzględniając przedstawione wyżej założenia interpretacyjne należy stwierdzić, że autorka rozpatrywanej skargi kasacyjnej nie przedstawia istotnego zagadnienia prawnego sprawy w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przede wszystkim przedstawiona w uzasadnieniu wniosku kwestia nie została powiązana z żadnym (konkretnie wskazanym) przepisem prawa. Autorka skargi w konstrukcji uzasadnienia wniosku ogranicza się tylko do postawienia ogólnikowego pytania. Brakuje odpowiedniej jurydycznej argumentacji, w której wykazanoby, że w sprawie rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W celu oceny spornej w sprawie kwestii – czy u odwołującej się zachodzi stan całkowitej niezdolności do pracy określony w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.) – w sprawie przeprowadzono szerokie postępowanie dowodowe, w tym między innymi dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych: neurologa, psychiatry, okulisty, alergologa, psychologa klinicznego oraz lekarza medycyny pracy. Według Sądu drugiej instancji zarzuty dotyczące rzetelności wydanych opinii są chybione i nie mogą wpłynąć na ocenę prawidłowości wydanych opinii i ustaleń, jakie na ich podstawie uczynił Sąd Okręgowy. Biegli z zakresu schorzeń, na jakie cierpi wnioskodawczyni, w sposób jednoznaczny i bez żadnych wątpliwości stwierdzili, że A. S. nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Zdaniem Sądu Apelacyjnego wszystkie wydane opinie są spójne, logiczne i właściwie uzasadnione oraz prowadzą do wspólnego wniosku o braku całkowitej niezdolności do pracy wnioskodawczyni. Sąd drugiej instancji uwzględnił to, że pogorszenie stanu zdrowia wnioskodawczyni nastąpiło po dacie wydania decyzji z dnia 19 października 2012 r. i nie może być przedmiotem badania w niniejszym postępowaniu. W konsekwencji nie było podstaw ani do kwestionowania już wydanych opinii z powodu pogorszenia stanu zdrowia wnioskodawczyni ani do uwzględnienia wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii Instytutu Medycyny Pracy. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z opinii instytutu, czy też z opinii kolejnych biegłych, w każdym wypadku, gdy zachodzi tego potrzeba, w szczególności, gdy w sprawie zostały wydane sprzeczne opinie biegłych. Do naruszenia art. 286 k.p.c. może dojść w przypadku zaniechania przez

sąd wyjaśnienia rozbieżności w ocenie stanu schorzeń wpływającego na ocenę zdolności do pracy lub samodzielnego wyjaśnienia różnic w tym zakresie, z pominięciem sięgnięcia po dowód z opinii biegłych posiadających wiadomości specjalne. Art. 290 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. pozostawia sądowi przeprowadzającemu postępowanie dowodowe ocenę, czy w sprawie zachodzi potrzeba zasięgnięcia opinii instytutu naukowego lub naukowo-badawczego. Dopuszczenie dowodu z opinii takiego instytutu jest celowe i konieczne wówczas, gdy zachodzi potrzeba przeprowadzenia skomplikowanych badań, istnieją trudności diagnostyczne wymagające przeprowadzenia badań specjalistycznych względnie obserwacji w warunkach szpitalnych oraz wtedy, gdy nie da się usunąć w inny sposób sprzeczności w dostępnych opiniach. Ocena strony niezadowolonej z opinii biegłych nie usprawiedliwia zarzutu naruszenia wskazanego przepisu. Skarżąca nie udowodniła, aby opinie biegłych opiniujących w sprawie obarczone były jakąkolwiek wadą pozbawiającą je przymiotu wiarygodności.

Według Sądu drugiej instancji – w sytuacji, gdy u wnioskodawczynie nie stwierdzono naruszenia sprawności organizmu w stopniu powodującym całkowitą niezdolność do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS – nie zostały spełnione ustawowe przesłanki do ustalenia prawa do spornego w sprawie świadczenia rentowego.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.